PRİMER OVER TÜMÖRLERİNİN RÖLATİF SIKLIĞI

RELATIVE FREQUENCY OF PRIMARY OVARIAN NEOPLASMS

Nesrin GÜRSAN, Eşref KABALAR, Cemal GÜNDOĞDU, Aynur ALBAYRAK, Muzaffer KELEŞ

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

Özet

Bu çalışmada Erzurum ve yöresinde primer over tümörlerinin çeşitli tiplerinin sıklığı araştırılmıştır. Çalışmamızda 1987-1999 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji arşivinde post operatif over tümörü tanısı almış 170 olgu incelendi. Olguların histolojik tip ve 10 yıllık yaş dekadlarına göre görülme sıklığı araştırıldı. Buna göre benign olgular daha erken yaşta, malign olguların ise daha ileri yaşta, görüldüğü bulundu. Ayrıca seröz tümörler hem benign olgularda (%55,29), hem de malign olgularda (%52) en sık rastlanan olarak belirlendi.

Anahtar kelimeler: *Over neoplazmları, İstatistik*

Summary

In thıs study, we aimed to review 170 cases with the postoperative diagnosis of an ovarian cancer a 12 year period (between 1987-1999) in the Erzurum region. The cases were investigated in terms of histologic type and the frequency distribution in a 10 year age groups. It was detected that benign cases were seen in younger ages and in contrast, malign cases were seen in elderly ages. Additionally, serious tumors were found the most commonly seen cancers both in benign (55,3%) and malignant (52%) cases.

Key words: *Ovarian neoplasms, Statistics*

Tablo 1. *Benign Over Neoplazmlarının Yaş ve Histolojik Tip Dağılımı*

	yaş (yıl)							
neoplazmın tipi	<19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	>70	toplam
epitelyal neoplazm								
seröz tümörler	5	12	28	11	4	4	3	67
müsinöz tümörler	1	2	3	2	2	0	1	11
brenner tümörü	0	0	2	0	0	3	0	5
germ hücreli tümörler								
benign kistik teratom	5	14	7	3	2	1	0	32
stromal tümörler								
fibroma/tekoma	0	1	0	1	0	0	0	2
toplam	11	29	40	17	8	8	4	117

Giriş

Over karsinomları akciğer, meme, kolon ve pankreas kanserlerinden sonra ölümlerin en sık nedenidir (1). A.B.D de her yıl 12000 insan over kanserinden ölmektedir (2). Jinekolojik malignensilerden ölüm sebebi olarak kadın üreme sisteminin ikinci en yaygın kanseridir (3). Over kanserlerinin çeşitli tiplerinin nisbi oranları ile ilgili son literatürlerde oldukça az ve farklı bilgiler verilmektedir (4,5). İki retrospektif çalışma sınırlı sonuç vermiştir.1960 yılında Beck ve Latour 20 yıllık bir peryotta over neoplazmlarının insidansını gözden geçirdi ve benign kistik teratomu en yaygın buldu. Ancak bu çalışmada malign neoplazmların insidansı bildirilmedi (6). 1968 'de Benington ve arkadaşları 549 over neoplazmını gözden geçirdi ve seröz kistadenomları en yaygın olarak bildirmiştir (7). 1982 yılında Choo ve Naylor çalışmasında seröz tümörlerin overde en sık görülen primer neoplazmlar olduğunu belirtmiştir (8).1989'da Kooning ve arkadaşları postoperatif over neoplazmı tanısı alan 861 hastayı kapsayan 10 yıllık retrospektif çalışmada benign kistik teratomların en sık rastlandığını ortaya koymuştur (5). 1995 yılında Sayhan ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada Ege bölgesinde seröz tümörlerin en sık görüldüğü bildirimiştir (4). 1998 yılında Ulusal Kanser Enstitüsü primer over neoplazmlarından en yaygın yaklaşık %90 oranında epitelyal adenokarsinomların daha az oranda germ hücreli ve stromal malignensilerin olduğunu bildirmiştir (9). Bu çalışmada 12 yıllık bir süre içinde over neoplazmı tanısı alan 170 vakayı retrospektif inceledik. Over kanserlerinin farklı histolojik tiplerinin yaş dekadlarına göre dağılımını araştırdık.

Gereç ve Yöntem

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji kürsüsüne ait, 1987 ile 1999 yılları arasında over neoplazmı tanısı alan 170 olgu yeniden gözden geçirildi. Olgular Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinde ameliyat edilen hastalardı. Olgulara ait bilgiler hastaların patoloji raporlarından elde edildi. Onar yıllık yaş gruplarına göre primer over tümörlerinin çeşitli tiplerinin dağılımı araştırıldı.

Tablo 2. *Malign Over Neoplazmlarının Yaş ve Histolojik Tip Dağılımı*

	yaş (yıl)							
neeoplazmın tipi	<19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	>70	toplam
seröz tümörler	0	0	3	12	5	6	0	26
müsinöz tümörler	1	0	1	1	1	2	0	6
endometroid tümörler	0	0	0	0	0	2	0	2
malign seks kord tümörleri	0	0	1	0	0	0	1	2
malign germ hücreli tümörler	6	3	2	0	1	2	0	14
toplam	7	3	7	13	7	12	1	50

Şekil 1. *Over Neoplazmlarının Çap ve Lokalizmasyona Göre Dağılımı*

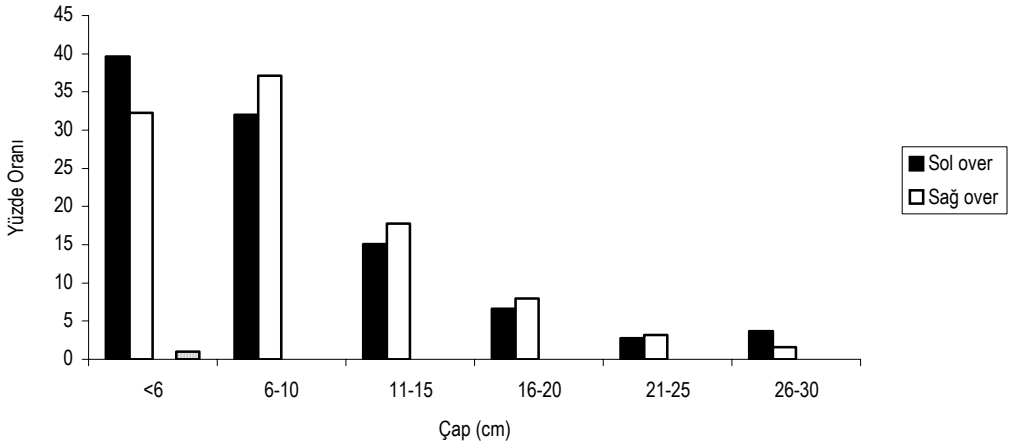

Sonuçlar

Olguların çoğu premenapozal dönemde idi. Ortalama yaş 37,2 en genç hasta 12, en yaşlı hasta 75 yaşındaydı. 170 olgunun 117'si (%67,06) benign, 50'si (%31,14) malign over tümörü olup 3 (%1,79) olguda borderlein over neoplazmı idi (Şekil 1).Olguların 8'inde iki neoplazm birlikte mevcuttu. 2 olguda seröz kistadenomla dermoid kist, 1 olguda seröz kistade nomla granulosa hücreli tümör, 3 olguda müsinöz kistadenomla dermoid kist, 1 olguda müsinöz kistadenomla brenner tümörü mevcuttu. 59 hasta bilateral geri kalanı unilateraldi. Tümörlerin çapları 0,5x4 cm den 20x25 cm'e kadar değişmekteydi. En büyük ve en küçük çapların ortalaması ayrı ayrı olarak hesap edildi. Benign over tümörlerinde ortalama çap 4,7x8,7 cm, malignlerde ise 4,4x8,7 cm idi. Benign ile malign over tümörler aynı boyutta idi. Borderlein over tümörlerinde ise ortalama boyut 11x17 cm olup tüm over neoplazmları için ise 4x9 cm idi. Ortalama çap 10 cm den büyük olan 49 olgu vardı ve tüm olguların %28,82 'sini oluşturuyordu (Şekil 2). 58 olgu postmenapozal dönemde (%34,11), 96 olgu normal menstrual dönemde idi (%56,47). Postmenapozal dönemdeki olgunun 29'u (%50), normal menstrual siklusa sahip olguların ise 23'ü (%23,95) malign idi. Postmenapozal dönemdeki hastalar, normal menstrual siklus dönemindeki hastalara göre 2,13 kat fazlaydı. Benign lezyonlar en sık 30-39 yaş grubu arasında görüldü. Otuz yedi olgu tesbit edilmiş olup bu yaş grubundaki tüm over neoplazmlarının %84'ünü oluşturuyordu. Benign olgular ikinci sıklıkta 20-29 yaş grubunda görüldü. Daha ileri yaşlarda benign tümörlerde azalma izlendi (Tablo-1). Malign neoplazmlar ise en sık 40-49 yaş gurubu arasında olup 14 olgu ile bu yaş grubundaki tüm olguların %45,16 sını oluşturuyordu (Tablo-2). Üç borderlein olgunun biri 10-29 yaş grubunda diğer ikisi 30-39 yaş grubundaydı. Seröz tümörler en sık rastlanan over neoplazmları olup, tüm olguların %55,29'unu oluşturuyordu. Benign seröz tümörler benign over neoplazmları içinde en sık, malign seröz tümörler de malign over neoplazmları içinde en sık görüleni idi. 117 benign olgunun 68'i (% 40) seröz tümör, 50 malign over neoplazmının 26'sı (%52) seröz kistadenokarsi nomdan oluşuyordu. Benign neoplazmlarda ikinci sıklıkta dermoid kist görülüp, bunlar en sık 20-29 yaş grubundaydı. Bu dekaddaki 14 olgu ile tüm dermoid kistlerin % 45,16 sını oluşturuyordu. Benign grupta 14 olgu ile müsinöz tümörler üçüncü sırada olup 4 olgu ile brenner tümörü bunu izliyordu (Tablo-1). Malign tümörlerde seröz tümörlerden sonra 10 olgu ile disgerminom ikinci sırada ve 6 olgu ile müsinöz tümörler üçüncü sırada idi (Tablo-2).

Tartışma

Over neoplazmlarında yaş ile görülme sıklığı arasında sıkı bir ilişki vardır (1,2,4,5,9). İleri yaş malign over neoplazmları için bir risk faktörüdür (2,10,11). Postmenapozal dönemdeki kadınlarda belirgin olup, 40 yaşından önce nadir, sonra yavaş yavaş artıp 65-75 yaşında pik gösterir (9,12,13). 50 yaşın üzerindeki kadınların tüm neoplazmının %85'ini oluşturur (14). Benign over neoplazmları germ hücreli neoplazmlar hariç yaşla ilişkili olup genellikle adultlarda görülür (4,5,15).

Şekil 2. *170 Olgunun Benign -Malign Oranı*

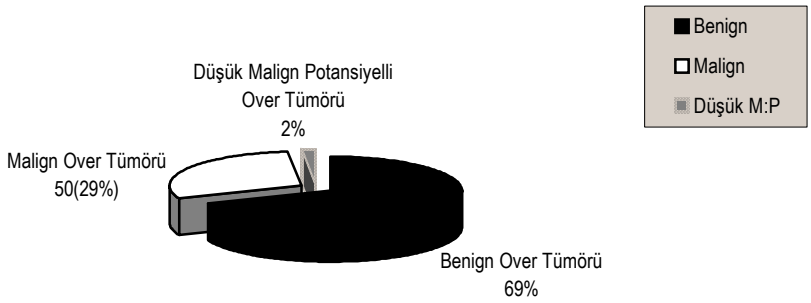

Bizim olgularımızda da 30-39 yaş dekadında daha sık görüldü. Borderlein over tümörlerinin relatif sıklığının yaş ile ilişkisi yoktur (5,16). 1989 yılında Koonings ve arkadaşlarının total 31 borderlein over tümörü çalışmasında yaş ile relatif ilişki bulunamamıştır (5). Gotlieb ve arkadaşlarının 25 yıllık peryotta 12-78 yaş ranjında 82 hastada yaptığı çalışmada seröz ve müsinöz guruplarda benzer olup benig tümörlerden biraz daha büyük, tesbit edildi. Ortalama yaş 37,2 olarak belirtildi (16). Benington ve arkadaşları 13 yıllık bir süre içinde 549 over neoplazmını inceledi. Çeşitli over neoplazmlarının insidansını ve relatif sıklığını çalıştılar. 20 yaş ve üzerinde seröz tümörler, 20 yaşın altında benign kistik teratomlar en sıktı (7). Katsube ve arkadaşlarının 1982'de yaptığı 389 olguluk çalışmada benign kistik teratomlar en sık rastlanan over neoplazmları ve çölemik kökenli tümörlerin en sık rastlanan grup olduğunu ortaya koydular (17).1988 yılında Di Bonito ve arkadaşlarının yaptığı 16 yıllık 970 olguda İtalya da %50 lik oranla epitelyal over neoplazmlarının en sık olup bunu %27,5 oranla germ hücreli tümörlerin izlediğini bildirdiler (11). Gatphoh ve arkadaşlarının yaptığı 12 yıllık bir peryotta 158 over tümörünün yüzey epitel tümörü %66,45 ile en sık görüldüğünü ifade etti (18). Kooning ve arkadaşları 861 olgudaki çalışmada benign kistik teratomun en sık görüldüğünü ifade ettiler (5). Dr. Sayhan ve arkadaşlarının Ege bölgesinde 188 olguluk çalışmasında seröz tümörlerin en sık rastlandığını bildirdiler (4) Bizim çalışmamızda da seröz tümörler en sık görülen benign over neoplazmı idi. Benign kistik teratomlar ise seröz tümörlerden sonra ikinci sırada gelmekte ve en sık 20-29 yaş grubunda görülmekteydi. Literatürde de benign kistik teratomların ikinci dekadda sık görüldüğü bildirilmektedir (15). Borderlein over tümörleri için az çalışma yapılmıştır. Katsube ve arkadaşlarının çalışmasında %4,6 oranında (17), Kooning ve arkadaşlarının çalışmasında %3,6 oranında görülmüştür (5). Gotlieb ve arkadaşlarının çalışmasında ise tüm over tümörlerinin %10-15'ini oluşturmaktadır (16). Bizim çalışmamızda ise sadece 3 olgu mevcuttu. Bu çalışmada biz 12 yıllık bir olgu sunumu ile bölgemizdeki over tümörleri hakkında daha önceki çalışmalarla mukayese ederek bilgi vermek istedik. Over tümörlerinin relatif sıklığı hakkında bazı bilgiler verebileceğini düşünmekteyiz.

Kaynaklar

1. Parham G, Phillips J, Hicks M, et al. The national cancer data base report on malignant epithelial ovarian carcinoma in African-American women. Cancer 1997;80:816-826
2. Annegers JF, Strom PH, Decker DG, Dockerty MB, O'Fallon WF. Ovarian cancer. Incidence and case-control study. Cancer 1979;43:723-729
3. Tortolero –Luna G, Mitchell M. The epidemiology of ovarian cancer. J Cell Biochem (Suppl.) 1995;23:200-207
4. Sayhan S, Dikicioğlu E, Sayın A, Postacı H. Primer benign ve malign over neoplazmlarının bağıl sıklığı. Türk Patoloji Dergisi 1995;11-2: 251-254
5. Koonings PP, Campbell K, Misshell Dr Jr, Grimes DA. Relative frequency of primary ovarian neoplasms: A 10-year review. Obstet Gynecol 1989;74:921-926
6. Beck RP, Latour JPA. Review of 1019 benign ovarian neoplasms. Obstet Gynecol 1960;14: 470-482
7. Bennington JL, Ferguson BR, Harber SL. Incidence and relative frequency of benign and malignant ovarian neoplasms. Obstet. Gynecol 1968; 32:627-632
8. Choo Y, Naylor B. Multipl primary neoplasm of the ovary and uterus. Int J Gynaecol Obstet 1982;20:327-334
9. Michael F. Gynaecologic cancers. Cancer 1998;83:1751-1755
10. Miller BE, Barron BA, Wan J, Delmore JE, Silva EG, Gershenson DM. Prognostic factors in adult granulosa cell tumor of the ovary. Cancer 1997;79:1951-1955
11. Di Bonito L, Patriarea S, Delendi M, Alberico S. Ovarian tumors: anatomohistopathological contribution to their interpretation. Eur. J.Gynaecol Oncol 1988;9:324-30
12. Fox H. Obstetrical and Gynaecological Pathology. London: Wiliam Clowes,1987;542-555
13. Damjanov I, Linder J. Anderson's Pathology.İn: Prot J(ed).Female Reproductive System 10 th ed Mosby,1996;2231-2297
14. Merino MJ, Jaffe G. Age contrast in ovarian pathology. Cancer 1993;71:537-44
15. Rosai J. Ackerman's Surgical Pathology. Washington: Mosby, 1995;1461-1524
16. Gotlieb WH, Flikker S, Davidson B, Korach Y, Kopolovic Y, Ben-Baruch G. Borderleine tumors of the ovary. Cancer 1998;82:141-146
17. Katsube Y, Berg JW, Silverberg SG. Epidemiologic pathology of ovarian tumors: a histopathologic review of primary ovarian neoplasms diagnosed in the Denver Standart Metropolitan Statistical Area, 1 July-31 December 1969 an 1 July –31 December 1979. İnt J Gynecol Pathol 1982;1:3-16
18. Gatphoh ED, Darnal HK. Pattern of ovarian neoplasm in Manipur. J Indian Med Assoc 1990;88:338-339